

Framtida er i dine hender!

Unngå håndeksem i frisøryrket

● omtanke ● solidaritet ● samhold

FAGFORBUNDET

Seksjon samferdsel og teknisk

Innhold:

• Innledning – Hudirritasjoner kan starte tidlig	3
• Hudens funksjon	4
• Hva er typisk håndeksem?	4
• Ikke-allergisk eksem	4
• Allergisk eksem	5
• Usynlige helsefarer i frisørprodukter	5
• Innhold i frisørprodukter	6
• Produktbruksanvisninger på arbeidsplassene	7
• Hansker	7
• Håndkrem	8
• Gode råd	8
• Nyttige lenker og henvisninger	11

Heftet er inspirert av «Fremtiden er i dine hender», utgitt av Branche-arbejdsmiljørådet for service- og tjenesteytelse i Danmark. Oversatt til norsk ved Mette Karin Haugen, Fagforbundet.

Takk til Frisørenes Fagforening for faktasjekk, og til Balanzera Grønn Frisør i Oslo for illustrasjonsfoto.

Hudirritasjoner kan starte tidlig

Hvert eneste år får mange frisører og lærlinger eksem på hendene (hånd-eksem). Fagforbundet ønsker å bidra til å forebygge lidelsen håndeksem blant frisører og lærlinger. Å lese brosjyra og lytte til rådene, kan spare deg for plager med eksem og hudirritasjoner i årene framover.

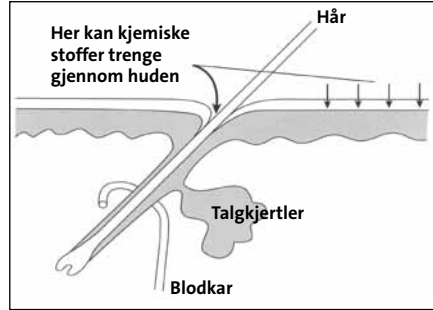
Arbeidet du utfører daglig kan være anstrengende for huden din. Du utfører flere hårvasker, hårbehandlinger som farging, bleking, permanent, styling og direkte kontakt med kosmetiske produkter hver dag. Det betyr at huden på hendene blir utsatt for mye belastninger i løpet av arbeidsdagen.

De første tendensene til eksem kan merkes allerede under opplæringstiden. Symptomene er rødhet, tørrhet eller små vannblommer som klør. For noen blir plagene så store at de må avbryte utdanninga og forlate frisørbransjen.

OBS! Et kosmetisk produkt kan være alt fra sjampo, balsam, såpe og kremer, til leppestift, etterbarberingsvann, deodorant, parfyme, øyenskygge, maskara, foundation, neglelakk, og hårspray, hårkurer, hårfarge, blekeprodukter og permanentvæske.

Hudens funksjon

Huden er kroppens beskyttelse mot skadelige påvirkninger utenfra. Når du utsetter huden for hyppig vask med vann og såpe forsvinner fettstoffene i huden og den tørkes ut. For å beskytte og reparere huden din kan du smøre deg med fet krem uten parfyme. Når huden er hel og sunn vil den gi bedre beskyttelse mot de kjemiske stoffene du håndterer daglig. Stoffene hindres i å trenge gjennom huden, inn i blodbanene og resten av kroppen.

Selv om huden din er intakt kan kjemiske stoffer trenge gjennom huden, gå over i blodbanene og spres rundt i kroppen. De kjemiske stoffene trenger enten gjennom cellene i huden eller sprer seg mellom hudcellene.

Hva er typisk håndeksem?

Håndeksem merker du når huden din blir rød og sprekker. Det kan også oppstå små blemmer på fingrene som oftest klør, og eksemet kan spre seg videre opp fra hendene til armene dine.

Ikke-allergisk eksem

Du kan få håndeksem når du jobber med ting som gjør at hendene dine er våte i lange perioder og/eller at hendene blir utsatt for vaskeaktive stoffer i sjampo. Huden vil da bli tørr og kan sprekke opp. Eksem som skyldes vann og såpe oppstår når huden ikke klarer å reparere seg selv mellom hver gang den blir utsatt for slike belastninger. Ømfintlig og ødelagt hud som dette øker risikoen for at du vil utvikle en livslang allergi for bestemte kjemiske stoffer – som parfyme, konserveringsmidler, hårfarge og blekemidler.

OBS! Hvis du merker eksem på hender eller armer bør du kontakte lege.

Allergisk eksem

Hver gang du bruker kjemiske produkter, som tradisjonelle frisørprodukter, er det en risiko for at kjemikaliene vil trenge gjennom huden din og gi deg allergi. Hvis du først har utviklet allergi for et kjemisk stoff, vil eksem oppstå når du kommer i kontakt med de gjeldende stoffene. Ofte merker du en bedring i eksemen i de periodene du unngår de hårprodukter du ellers bruker daglig i jobben din, for eksempel i ferier. Men du kan også opprettholde eksemen selv om du holder deg borte fra salongen eller skolen, ved å farge ditt eller andres hår hjemme, eller bruke produkter som inneholder parfyme. Er du så uheldig å bli allergisk mot et kjemisk stoff, vil du ha det hele livet.

Usynlige farer

Som frisør håndterer du flere kosmetiske produkter hver dag. Når du jobber med kundenes hår kommer hendene dine i kontakt med frisørkjemikaliene i produktene. Dersom du ikke renser og vasker hyppig, vil kjemikaliene raskt spre seg til kammer/børster, rullebord, vaskeservantene og dørhåndtak. Hårfarge skal blandes under punktavsug. Helst skal du gjøre dette i et separat blandeskap. Når du skyller ut hårfarge fra en kundes hår er det fremdeles viktig å bruke hansker for å ikke få fargestoffene direkte på huden. Selv om nyfarget hår er skylt godt vil det likevel inneholde en del overskuddsfarge. En metode som minsker risikoen for å få hårfarge på hendene, er å klippe håret før du farger det. Også under avsluttende styling vil du bli utsatt for allergiframkallende frisørkjemikalier dersom du ikke bruker hansker.

Innhold i frisørprodukter

I frisørsalongen finnes en rekke allergifremkallende og hudirriterende innholdsstoffer og redskap. De som er viktigst å kjenne til er:

Hårfargestoffer: Det er fargestoffpigmentene som gjør hårfargestoffene allergifremkallende. Det finnes over 100 forskjellige fargestoffer. De mest vanlige allergiframkallende stoffene er:

P-Phenyldiamine (PPD)

Toulene-2,5-diamine

P-Aminophenol.

Blekemidler: I de fleste blekemidler finnes persulfater. Persulfater kan i tillegg til å forårsake håndeksem, også skade luftveiene. Det er derfor viktig å bruke punktavsug når dette blandes, men også når det påføres kundens hår. De mest vanlige persulfater er:

Ammonium persulfate

Kalium persulfate

Natrium persulfate

OBS! Husk at hårfargestoffene også finnes i permanent farge for bryn og vipper.

Permanent: Vanlige permanentvæsker inneholder glyceryl monothioglycolat. Undersøkelser fra Tyskland viser at langt færre tyske frisører blir allergiske ovenfor glyceryl monothioglycolat etter at mengden glyceryl monothioglycolat i permanentvæskene ble kraftig redusert.

Sjampo, balsam og stylingprodukter: Sjampoer og stylingprodukter er ofte tilsatt konserveringsmidler for å hindre vekst av bakterier og sopp. Et av de mest allergiframkallende konserveringsmidlene er methylchloroisothiazolone. I tillegg inneholder de fleste sjampoer det hudirriterende stoffet sodium laureth sulfate, som får produktet til å skumme. Parfyme finnes også i de fleste sjampoer, balsam og stylingprodukter og er en av de hyppigste årsakene til hudallergi. Det er derfor viktig å alltid bruke hansker ved håndvask og ved styling når det er mulig.

Redskaper: En del sakser og hårnåler inneholder nikkel. Nikkelallergi er den mest vanlige kontaktallergien. Du kan teste om redskapene du bruker inneholder nikkel ved å kjøpe en enkel nikkeltester på apoteket, for eksempel Vitusapotek Jernbanetorget i Oslo, telefon: 23 35 81 00. Redskaper som avgir nikkel bør unngås. Bruk hansker dersom du må håndtere slike.

OBS! Unngå å få midlertidige tatoveringer malt på huden din – også når det påstås at den bare inneholder hennafarge. Midlertidige tatoveringer er ofte tilsatt det mørke hårfargestoffet PPD, som kan gjøre deg allergisk.

Hansker

Engangshansker av nitril gir best beskyttelse mot frisørkjemikalier. Husk at engangshansker aldri skal brukes mer enn én gang. Bruker du tynne bomullshansker under engangshansken bevarer du hudens

naturlige fuktighet ytterligere. Dersom bomullshanskene blir våte må du skifte dem straks, ellers kan de hjelpe kjemikalier som har trengt seg gjennom hanskene å lettere komme inn i blodomløpet ditt.

OBS! Bruk alltid nitrilhansker som er puddefrie og husk å alltid bruke engangshansker – ja nettopp bare én gang.

Håndkrem

Bruk en fet og uparfymert håndkrem gjennom arbeidsdagen. Gjør det til en vane å alltid smøre deg inn rett før du går hjem for dagen. Fete kremer – eller andre hudpleiemidler – kan hjelpe til å reparere og bygge opp huden din hvis den føles tørr, klør eller er oppsprukket.

Du kan bruke kremer med forskjellig fettinnhold avhengig av din egen hudtype. Det danske Videncentret for Frisører og Kosmetikere anbefaler Cerdal Lipogel og Locobase Fettkrem, som begge har høyt fettinnhold. Hvis du foretrekker en litt mer tyntflytende krem, anbefaler Videncentret Danatekt Creme og Descubal Clinic Creme. Alle disse kremene får du kjøpt på apoteket.

Det er viktig å smøre inn hele hånda, også håndryggen og mellom fingrene.

Produktbruksanvisninger på arbeidsplassen

Det skal finnes produktbruksanvisninger på frisørsalongen du jobber i. Disse skal opplyse om frisørproduktene dere bruker og kjemikaliene som er i dem, samt hvordan du skal beskytte deg på best mulig måte. Det er viktig at det også finnes informasjon om hva du gjør om du skulle være så uheldig å få produkter for eksempel i øynene. Er du i tvil om hvordan disse bruksanvisningene og sikkerhetsinformasjonen skal leses og brukes, spør arbeidsgiveren din eller frisørlæreren på skolen.

FYLLES UT AV ALLE NYE MEDLEMMER

Medl. nr. **FYLLES UT AV FAGFORBUNDET**

Etternavn	
Fornavn	
Adresse	
Postnr.	Poststed
Fødsels- og personnr. (11 siffer)	Tlf. privat/mobil
E-post	

Personopplysninger som Fagforbundet får tilgang til, vil bli behandlet konfidensielt og i samsvar med Personopplysningsloven. Fagforbundet vil unntaksvis kunne gi ut medlemsopplysninger, f.eks. til medlemsundersøkelser o.l. der hvor forbundet finner at utleveringen bidrar positivt i arbeidet med å ivareta og styrke medlemmenes interesser. Fagforbundet vil alltid forsikre seg om at personopplysningene kun benyttes til det avtalte formål, og at mottakeren behandler opplysningene i samsvar med bestemmelsene i loven.

Jeg er innforstått med og samtykker i at Fagforbundet unntaksvis kan utlevere mine personopplysninger.

FYLLES UT AV ALLE YRKESAKTIVE

Arbeidsgiver	
Arbeidssted	
Yrke	Stilling/prosent
Fylke	Årsinntekt
	Tlf.nr.

FYLLES UT AV ELEVER, STUDENTER OG LÆRLINGER

☐ Elever under 20 år (gratis) VG1 / VG2/VG3 (sett ring rundt det som passer)	
☐ Lærling, gratis	
☐ Lærling, inkludert LOfavør forsikringer kr 250,- per halvår	
☐ Student, kr 250,- per halvår, inkludert LOfavør forsikringer	
☐ Høgskole	
☐ Universitet	
Studiested/læringsplass	

Fag/linje	Planlagt eksamen/fagprøve (mnd/år)
Dato	Underskrift

SEKSJON

- Helse og sosial (SHS)
- Kontor og administrasjon (SKA)
- Samferdsel og teknisk (SST)
- Kirke, kultur og oppvekst (SKKO)

FORSIKRING

Ved innmelding som yrkesaktiv blir du automatisk med i forbundets

LOfavør-forsikringer:

- Kollektiv hjem kr 62 per mnd.
- Stønadskasse kr 15 per mnd.

OU-fondavgift (opplærings- og utviklingsfond) vil komme i tillegg med kr 21 per mnd.

Du blir også med i Fagforbundets gruppeforsikring – en kombinert livs-, uføre-, og ulykkesforsikring, dersom du ikke reserverer deg mot denne.

OBS: Gjelder ikke elever, lærlinger og studenter.

Etter innmelding vil du få et brev fra oss med nærmere orientering om gruppeforsikringen, og om hvordan du kan reservere deg.

Skriv tydelig, fyll inn nødvendige opplysninger og lever kupongen til din lokale tillitsvalgte eller send i posten.

FAGFORBUNDET

www.fagforbundet.no

Velkommen som medlem!

Du kan melde deg inn ved å fylle ut kupongen og levere til din lokale tillitsvalgte eller sende i posten.

Du kan også melde deg inn per SMS:
Send **Fagforbundet medlem** til **1980**

Gode råd

- Bruk hansker når du vasker hår, farger hår, setter opp/styler farget hår, bleker hår eller tar permanent.
- Bruk hanskene så lenge det er nødvendig, men kort likevel ned tiden du behandler hår med kjemiske stoffer så mye som mulig.
- Hanskene du bruker skal være rene, nye, tørre og hele.
- Bruk bomullshansker under engangshanskene.
- Klipp før farging.
- Bland i separat blandeskap med punktavsug.
- Bland aldri farger og vask aldri pensler og fargeskåler på samme område hvor dere spiser.
- Bruk hansker når du vasker fargeskåler og pensler, samt ved all omgang av permanentspoler
- Bruk en fet og uparfymert krem på hele hånda og nederste del av armene.
- Bruk aldri engangshansker mer enn én gang.
- Les og lær alle bruksanvisninger på arbeidsplassen din.
- Ikke bruk ringer på fingrene når du jobber.
- Bruk hansker når du utfører oppgaver som gjør at hendene blir våte/fuktige. Det samme gjelder også i fritida, som ved oppvask og gulvvask.
- Bruk varme og gode hansker når du er utendørs i de kaldeste månedene i året.

Henvisninger:

Denne brosjyren kan du også laste ned på Fagforbundets nettsider www.frisorene.no og www.gronnfrisior.no hvor du også finner ytterligere informasjon om frisøryrket.

Lenker til hjemmesider:

www.fagforbundet.no/sst
www.frisorene.no
www.gronnfrisior.no

Fagforbundet
Postboks 7003, St. Olavs Plass
0130 Oslo
Tlf.: 23 06 43 24
www.fagforbundet.no/sst
www.gronnfrisor.no

Frisørenes Fagforening
Tlf.: 55 59 48 94 / 23 06 17 90
www.frisorene.no

Videncenteret for Arbejdsmiljø
Lersø Parkallé 105
2100 København Ø
Tlf.: +45 39 16 52 30
www.arbejdsmiljøbutikken.dk
www.videncenterforallergi.dk

FAGFORBUNDET

Seksjon samferdsel og teknisk

